

Monumentnummer*: 523811

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82907/60

Woonplaats* Druten
Gemeente* Druten
Provincie* Gelderland

Kadastrale gemeente* Druten
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3439

Omschrijving**

Inleiding

De aan de zuidoostelijke zijde van de driesprong Hogestraat en Kattenburg gelegen R.K. PASTORIE is tussen 1874 en 1879 gebouwd in neo-gotische stijl naar een ontwerp van de architect dr. P.J.H. Cuypers. Gelijktijdig met de bouw van de nieuwe neo-gotische parochiekerk gewijd aan de H.H. Ewalden (1874 - 1879) ook naar het ontwerp architect dr. P.J.H. Cuypers is ook de pastorie gebouwd. De parochiekerk en de pastorie bevinden zich in de kern van het dorp Druten en zijn gebouwd op de plaats waar vroeger de voormalige middeleeuwse kerk en later de oude Waterstaatskerk met middeleeuwse toren waren gesitueerd. De bouwsom ("begunstigingssom") bedroeg fl. 15.100,00. De pastorie bevindt zich aan de zuidzijde van de parochiekerk. Middels een niet oorspronkelijk tussenlid (valt dan ook niet onder de bescherming) zijn beide gebouwen met elkaar verbonden. De pastorie is met de voorgevel gericht naar de Hogestraat. Aan de straatzijde heeft de pastorie een erfafscheiding in de vorm van enkele lage (deels niet oorspronkelijke) bakstenen tuinmuren. De entree van de pastorie is middels een hellingbaan en een trap met drie optreden te bereiken. In de achtertuin bevinden zich enkele oudere bomen.

Omschrijving

Gedeeltelijk onderkelderde, blokvormige R.K. PASTORIE van twee ongelijke bouwlagen met zolder op L-vormige plattegrond. Het samengestelde dak (zadeldak en schilddak met plat) is gedekt met leien in Maasdekking en watert af via met leien beklede bakgoten voorzien van zinken hemelwaterafvoeren. Op de nok van het zadeldak bevinden zich twee bakstenen schoorstenen. Op het afgeplatte schilddak is een piron aanwezig en in het noordelijk dakvlak is een dakkapel onder zadeldak met piron aanwezig. In het achterdakvlak

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

(oostelijk dakvlak) van het zadeldak is een dakkapel onder zadeldak aangebracht.

Aan de linker achterzijde (noordoostzijde) van de hoofdbouw bevindt zich een anderhalffaags aanbouw met zolder. Het overstekende zadeldak van deze aanbouw is eveneens gedekt met leien in Maasdekking en watert af via op klossen geplaatste houten bakgoten voorzien van zinken hemelwaterafvoeren. Het zadeldak is voorzien van rijk gedecoreerde windveren. Op de nok en in het noordelijk dakvlak bevinden zich een bakstenen schoorsteen. De schoorsteen op de nok is eenvoudig vormgegeven. De nok in het noordelijk dakvlak is decoratief vormgegeven gelijk de schoorstenen op het dak van de hoofdbouw. De entree van de pastorie bevindt zich een eind teruggelegen van de straat en wel in de korte zijde van de voorgevel.

De in kruisverband gemetselde GEVELS zijn voorzien van een lage, uitgemetselde plint, waterlijst en worden aan de bovenzijde afgesloten door een hoofdgestel. Het hoofdgestel bestaat uit een tandlijst met daaronder een dubbele muizetand en is voorzien van een bakgoot bekleed met leien. In de gevels zijn sierbanden van decoratief metselwerk en met donkere (gesinterde) bakstenen aanwezig. In de voorgevel zijn ook smeedijzeren sierankers aanwezig. De uitgespaarde muuropeningen worden voor het merendeel afgesloten door een segmentboog en zijn voorzien van hardstenen hoekstenen en dito lekdorpels. Boven de hardstenen hoeksteen zijn de muuropeningen voorzien van vellingkanten. De boogtrommels zijn voorzien van siermetselwerk. In de voor- en achtergevel van de aanbouw is elk een vensteropening van een rondboog voorzien. Ook hier is de boogtrommel voorzien van siermetselwerk. Het merendeel van de vensteropeningen in de hoofdbouw is voorzien van stolpramen met tweeruits bovenlichten. De bovenlichten aan de straatzijde van de pastorie zijn voorzien van glas-in-lood.

De verspringende VOORGEVEL (westgevel) is asymmetrisch ingedeeld. De naar de straat vooruitspringende gevel is voorzien van een tuitgevel voorzien van hardstenen schouderstukken. Deze gevel is voorzien van hardstenen afdekplaten. Op de begane grond bevinden zich twee stolpramen. Dit geldt ook voor de eerste verdieping. De tuitgevel is ter plaatse van de zolder voorzien van vijf lancetboogvormige spaarvelden. Het middelste spaarveld is voorzien van een stolpraam met tweeruits draaiende delen en een tweeruits bovenlicht met daarboven een nog een smeedijzeren sieranker. Boven in de spaarvelden zijn smalle (kopse) muuropeningen aanwezig die lancetboogvormig worden afgesloten. In de voorgevel bevinden zich verder, symmetrisch boven elkaar, twee stolpramen, één op de begane grond en één op de eerste verdieping. De twee vensterassen teruggelegen entree van de pastorie wordt gevormd door een segmentboogvormige deuropening voorzien van een forse hardstenen dorpel (een traprede) en hoekstenen. Boven de in een spaarveld gelegen deuropening bevindt zich aan afzonderlijk driepasvormig spaarveld met een nis waarin een beeld van Christus als Goede Herder is geplaatst. De deuropening wordt afgesloten door een segmentboogvormige, dubbele dichte deur. Voor de deuropening is een later aangebracht natuurstenen bordes aanwezig. De gehele entreepartij is rijkelijk versierd. Aan de rechterzijde bevindt zich een horizontale, hardstenen gleuf voor de post. Aan de linker zijde wordt de gevel tot halverwege de nis afgesloten door een driehoekig vlak metselwerk dat doet denken aan een steunbeer.

Het teruggelegen deel van de LINKER ZIJGEVEL (noordgevel) omvat twee vensterassen. Op de begane grond zijn twee vensteropeningen aanwezig zoals op de begane grond in de voorgevel. Dit geldt ook voor de eerste verdieping. Het naar de parochiekerk (apart monumentnummer 409259) gerichte deel van de noordgevel is ook een tuitgevel. Ook deze tuitgevel is voorzien van hardstenen schouderstukken en dito afdekplaten. Achter dit deel van de gevel bevindt zich het trappenhuis. Per verdieping zijn enkele verticale, smalle, segmentboogvormige gevelopeningen aangebracht. Deze gevelopeningen zijn op de begane grond en de eerste verdieping voorzien van bakstenen lekdorpels en op de zolderverdieping van hardstenen lekdorpels. Op de begane grond bevinden zich vier segmentboogvormige vaste ramen voorzien van glas-in-lood. Twee ramen zijn gelijk en zijn voorzien van een vijfdeling. De overige twee ramen zijn ongelijk en hebben achtereenvolgens een verdeling en een driedeling. Ter plaatse van de eerste

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verdieping bevinden zich drie gelijke segmentboogvormige ramen met een vier-deling. Tevens is nog een raam met een driedeling aanwezig. De op de zolderverdieping aanwezige vensteropeningen zijn gelijk en zijn voorzien van horizontaal afgesloten vaste ramen met een driedeling. De ramen op de eerste verdieping en de zolderverdieping zijn niet voorzien van glas-in-lood.

De ACHTERGEVEL (oostgevel) is vanwege de situering van de aanbouw tegen deze gevel asymmetrisch ingedeeld. Het deel van de gevel ten zuiden van de aanbouw heeft vier vensterassen. De indeling per venster is gelijk. Op de begane grond worden de segmentboogvormige muuropeningen voorzien van horizontale dubbele terrasdeuren met tweeruits bovenlicht voorzien van glas-in-lood. De op de eerste verdieping aanwezige ramen zijn gelijk aan de ramen op de eerste verdieping in de voorgevel. De bovenlichten zijn echter niet voorzien van glas-in-lood. Het kozijn van de dakkapel is voorzien van een vierruits draairaam.

De RECHTER ZIJGEVEL (zuidgevel) is blind.

De VOORGEVEL (westgevel) van de AANBOUW is voorzien van vier vensteropeningen. Op de begane grond is elk van de twee vensteropeningen voorzien van drie draairamen met bovenlicht. Het linker vensteropening is licht gewijzigd ter plaatse van de lekdorpel en heeft een andere detaillering. Op de eerste verdieping is de rondboogvormige vensteropening voorzien van drie tweeruits draairamen met bovenlicht. De aan de linker zijde gelegen vensteropening heeft een beduidend kleinere omvang en is voorzien van een tweeruits stolp-raam.

Tussen de LINKER ZIJGEVEL (noordgevel) en de parochiekerk bevindt zich een tussenlid onder plat dak. Voor de rest is de gevel blind.

In de ACHTERGEVEL (oostgevel) bevinden zich zeven vensteropeningen en één deuropening. Het merendeel van de ramen die de vensteropeningen afsluiten zijn gelijk aan de ramen zoals aanwezig in de voorgevel. Wel hebben enkele ramen in de loop der tijd enkele wijzigingen ondergaan en een meer eigentijdse vorm gekregen. De deuropening wordt afgesloten door een dichte, opgeklampte deur voorzien van een (later) gemetseld bordes met rooster.

De RECHTER ZIJGEVEL (zuidgevel) is voorzien van twee kleine vensteropeningen voorzien van een éénruitsdraairaam. Links, direct aan de achtergevel van de hoofdbouw, is een deuropening aanwezig voorzien van een halfopen deur.

De RUIMTELIJKE INDELING is nog origineel en bestaat uit een van de Hogestraat teruggelegen entreepartij met trappenhuis annex garderobe. In de aanbouw is onder andere de keuken ondergebracht. In de keuken bevindt zich nog een handbediende waterpomp met granito uitstortbak. De onder de hoofdbouw gelegen kelder bestaat uit één compartiment met een segmentboogvormig gewelf en een vloer van klinkers in visgraatmotief. De voormalige woonkamer, nu in gebruik als vergaderkamer bevindt zich in het zuidelijk deel van de hoofdbouw. Op de eerste verdieping bevinden zich enkele slaapkamers. Een houten, met tapijt beklede, steektrap geeft toegang tot de beschoten zolder (één grote ruimte). Het pand bezit een groot aantal oorspronkelijke INTERIEURELEMENTEN, zoals een tegelvloeren met zwart marmeren plint in de gang en bewerkte houten trappalen met balustrade in het trappenhuis ; balkenplafonds ; paneeldeuren ; zwart marmeren schouwen in de voormalige woonkamer (vergaderkamer).

Waardering

R.K. PASTORIE uit 1874 - 1879 naar een ontwerp van de architect dr. P.J.H. Cuypers in neo-gotische stijl.

-\tVan architectuurhistorische waarde als typologisch goed en betrekkelijk gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een blokvormige en asymmetrisch opgebouwde pastorie uit 1874 - 1879 in neo-gotische stijl. Het pand valt op door de hoogwaardige esthetische

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kwaliteiten van baksteenarchitectuur duidelijk waarneembaar in de voorgevel en de gave ruimtelijke indeling met oorspronkelijke interieurelementen, zoals diverse zwart marmeren schouwen, tegelvloeren etc. Tevens maakt de pastorie en de parochiekerk onderdeel uit van het oeuvre van de vermaarde architect dr. P.J.H. Cuypers.

-\tVan stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van de kern van het dorp Druten en vanwege de zeer markante ligging naast de neo-gotische parochiekerk gewijd aan de H.H. Ewalden. De pastorie en de kerk vormen een architectonisch ensemble dat grote ruimtelijke kwaliteiten heeft.

-\tVan cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van het religieuze bewustzijn van de overwegend rooms-katholieke gemeenschap van Druten; de emancipatie van deze geloofsgroep in de 19-de eeuw uit zich hier in de vervanging van een Waterstaatskerk door een grote nieuwe kerk met bijbehorende pastorie. Omdat voor de bouw van de pastorie en de kerk een eigen steenoven is opgericht, later uitgegroeid tot steenfabriek Dericks & Geldens, heeft het object indirect bijgedragen aan de industriële ontwikkeling van Druten.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)